

El llenguatge

Els economistes

11/IV/1999

Els estudis moderns i el desenvolupament de les noves activitats professionals han anat definint l'actual figura de l'economista. En el seu concepte tradicional, un economista és un teoritzador en matèria econòmica, segons la primera de les tres definicions que dona d'aquest terme la Gran Enciclopèdia Catalana. Però actualment, quan parlem d'un economista, més aviat —o molt sovint— volem significar que es tracta d'una persona encarregada de l'assessorament econòmic o financer en una empresa o institució, o bé d'un il·licenciat en ciències econòmiques, dit transcrivint literalment les altres dues definicions del mot de l'obra esmentada. Sovint, a més, aquests dos conceptes o condicions concorren en una mateixa persona, com a conseqüència lògica l'una de l'altra. Per tot plegat, la figura de l'economista es veu aureolada d'un nimbe de prestigi i de consideració, com a membre distingit de la tecnocràcia que talla el bacallà en la societat dels nostres dies.

Però en aquesta vall de llàgrimes en què ens ha tocat de viure tot corre el perill de deteriorar-se, fins els títols més prestigiosos. Observem, darrerament, que qualsevol petita empresa o institució —una llibreria, una botigueta de joguines didàctiques, un talleret d'esmaïlts, una coordinadora d'espectacles, un «col·lectiu» d'animació... — compta amb tot un economista, talment com una multinacional o una gran empresa financera. Però es tracta ben bé d'un economista? Bé, en realitat es tracta del qui porta els comptes, del qui anota en un llibre de caixa els ingressos i les despeses, i fa els albarans, les factures i els rebuts. En suma, del qui abans en dèiem un escriptor o, en alguns casos, un tenidor de llibres (el comptable ja es reservava per a casos més importants), però que ara en diuen un economista, denominació, cal convenir-hi, de més suposició.

Nosaltres no som gaire partidaris d'aquesta tendència a canviar els noms de les coses per tal de donar-hi més importància si, en definitiva, allò que designen continua essent igual. Però és veritat que aquesta tendència és antiga i permanent en el llenguatge: les denominacions, a còpia d'usar-les, es gasten, es vulgaritzen, i cal substituir-les per unes de noves, subjectes, indefectiblement, al mateix procés. Procés que cada cop és més accelerat. En aquest cas, el fenomen ha de preocupar els mateixos economistes, els de debò. Si esdevé general que d'un simple escriptor en diguin un economista, hauran de cercar una altra denominació que marqui la diferència. Però no cal que patim per ells: en el moment més oportú, ja se la inventaran, més sonora, pomposa i llampant que l'anterior.

Albert Jané